

Protokoll från FSK arbetskonferens 2014-03-24 - 2014-03-26

Plats: Elite Grand Hotel i Norrköping

Närvarande:	Malte Sahlgren	Malmö	ordförande
	Katarina Evenseth	Göteborg	kassör
	Mats Larsson	Stockholm	sekr.
	P-G Åkesson	Växjö	ledamot
	Arne Elg	Sandviken	ledamot
	Johan Arvidsson	Visby	ersättare
	Marie Larson	Kungsängen	ersättare
	Mattias Elofsson	Borlänge	ersättare
	Katarina Bjerker	Säffle	ersättare
	Mats Svensson	Karlstad	ersättare
	Christer Pettersson	Huddinge	valberedn.
	Ingemar Petersson	Malmö	ref.pers.
	Joachim Blomberg	Umeå	kongressvärd 2014
	Gunnar Forsberg	Linköping	revisor

- § 1 Mötets öppnande**
Ordförande hälsade välkommen och förklarade sammanträdet öppnat.
- § 2 Dagordning**
Dagordningen fastställdes.
- § 3 Val av justeringsperson**
Ordförande och sekreteraren justerar protokollet.
- § 4 Föregående mötesprotokoll**
Protokoll från telefonmöte den 12 december 2013 lades till handlingarna med justeringen att P-G Åkesson arbetar i Växjö.
- § 5 Nästa styrelsemöte**
Beslutades om telefonmöte den 10 juni kl.10.00. Kallelse och dagordning utsändes senare.
- § 6 Ekonomisk rapport**
Kassören redovisar ekonomisk rapport för föreningen: För närvarande finns tillgångar på 732 tkr samt 81 tkr i utbildningsfonden.
- Förslag till budget 2014/2015 reviderades. Budgeten visar ett underskott om 180 tkr men kommer bli mindre då medlemsmatrikel ger annonsintäkter. Styrelsen avser att göra utbildningsfonden mer känd bland medlemmarna. Förslaget till budget fastställs på årsmötet.

§ 7

Medlemsfrågor med mera.

Ansökningar från Joachim Blomberg, Umeå; Sofia Tellebro-Hero, Oxelösund samt Lars Wirström, Linköping hade inkommit sedan senaste styrelsemöte. Beslutades att anta dessa som medlemmar.

Lönestatistik: Beslutades att fortsätta samla in lönestatistik. Dock bör det ske först efter sommaren då lönerörelse just nu pågår. Statistiken delas upp utifrån pastoratets storlek.

Hemsidan ska justeras med aktuella uppgifter om föreningens revisorer och valberedning.

Medlemsmatrikel skall uppdateras med födelsedatum. Till kommande matrikel bör särskilt kontrolleras aktuella uppgifter kring de passiva medlemmarna.

Uppvaktningar: Katarina Evenseth tackade för uppvaktningen vid hennes 50 årsdag.

§ 8

FSK:s styrelse, arbetsgrupper, uppdrag och referenspersoner.

Valberedningen informerades om vilka personer som står på omval till styrelsen i samband årsmötet. Ordförande Malte Sahlgren aviserade att han inte står till förfogande för ytterligare en period. Valberedningen bör därför söka ny ordförande för föreningen. Malte kan dock övergångsvis hjälpa föreningen i de arbetsgrupper och uppdrag han är involverad i.

Styrelsen gick igenom aktuell förteckning avseende arbetsgrupper, uppdrag och referenspersoner. Inga justeringar gjordes för dagen.

§ 9

Nordiska samarbetet i kyrkogårdsfrågor, NFKK

Ordföranden rapporterade att nästa nordiska kongress genomförs i Köpenhamn september 2017. En nordisk workshop genomförs i Göteborg i samband med mässan "Vilorum" 9-10 november 2014.

§ 10

FSK:s årsmöte i Umeå 2014.

Ordföranden och sekreteraren skickar ut dagordning och kallelse till årsmötet innan sommaren. Avstämning sker i samband med nästa styrelsemöte per telefon.

§ 11

Årskongress september 2014 i Umeå.

Joachim Blomberg hälsade välkommen till kongressorten Umeå i september 2014. Umeå är detta år utsett till en av Europas två kulturhuvudstäder. Mötet diskuterade aktuellt program. Noterades att prisutdelning till årets kyrkogårdsförvaltning 2014 bör ske i samband med supén. Ordföranden håller i den fortsatta kontakten med Umeå kyrkogårdsförvaltning samt medarrangören Svenska Kyrkans arbetsgivareorganisation.

Beslutades att hedersgäster bjuds in på samma vis som tidigare år.

§ 12 FSK kongressplanering.

Ordföranden informerade om att Norrköping tackat ja till kongress 2015 och Halmstad till kongress 2016. År 2017 genomförs ingen kongress i Sverige utan vi deltar istället vid den nordiska i Köpenhamn.

I samband med denna arbetskonferens informerade Norrköpings kyrkogårdsförvaltning genom Christina Kjellman, Ingvild Jörgensen och Camilla Ruben om sin verksamhet och om hur långt man hunnit i planeringen inför kongress 2015.

§ 13 Samarbete om kongresser med Svenska Kyrkans arbetsgivarorganisation.

Konstaterades att styrelsen är positiv till fortsatt samarbete med Svenska kyrkans arbetsgivarorg. Tidigare kritik att SKAO anordnade en egen vinterkonferens i Skövde 2013 står fast men får ses som en engångsföreteelse. Det är för dagen ej aktuellt med förändringar i samarbetsavtalet som får löpa på som tidigare.

§ 14 Svenska Mässan i Göteborg.

Ordföranden informerade om konferensen "Vilorum" 9-10 november. Föreningen är delaktig i program, planering, upplägg mm men ger inget ekonomiskt stöd till arrangemanget men välkomnar alla att besöka det.

§ 15 SKKF Rikskonferens i Jönköping 19-20 maj 2014.

Inbjudan med program hade inkommit till föreningen. Beslutades att ordföranden representerar föreningen.

§ 16 Utgick

§ 17 Movium Partnerskap.

Förelåg en skriftlig rapport från Ann-Britt Sörensen, Movium (se bilaga) om aktuellt läge och aktuella projekt inom Movium Partnerskap. Nästa nätverksmöte genomförs den 4 april. Styrelsen och övriga medlemmar uppmanas att komma med förslag till nya utvecklingsprojekt.

§ 18 Träd i offentliga miljöer

Johan Arvidsson redovisade aktuellt läge utifrån de remissvar som inkommit på rapporten "Fria eller fälla". Styrelsen diskuterade de juridiska komplikationer som finns inte minst när träd i alléer måste fällas. Styrelsen gav Johan mandat att fortsätta föra fram föreningens uppfattning i dessa frågor.

Johan delade ut remissen "Svensk standard för trädvård". Synpunkter från styrelsen kan lämnas direkt till Johan.

§ 19 Personalförsörjning till nyckelbefattningar inom kyrkogårdsbranschen.

Styrelsen diskuterade aktuellt läge kring personalförsörjningen. Inte oväntat står branschen inför en kris då bl a utbildningsplatser vid trädgårdsutbildningar (gymnasienivå) minimerats av statsmakterna. Det är dessutom svårt att få sökande till chefsbefattningar som har ”grön” kompetens. Vidare noterades att könsstrukturen börjat kantra över så att kyrkogårdsarbetare numera som ses som ett kvinnoyrke, gäller inte minst säsongsanställda. En jämn könsfördelning är att föredra på alla arbetsplatser.

Ordföranden och sekreteraren gavs i uppdrag att tillskriva SKAO om att öka engagemanget i denna fråga.

§ 20 Utbildning inom kyrkogårdsbranschen.

Styrelsen diskuterade utbudet av utbildningar från våra branschorganisationer. I det stora hela fungerar det bra. Praktiska utbildningar behöver dock ha starkare koppling till arbetsuppgifter på en kyrkogård/krematorium. Vidare saknas utbildningar kring skötsel av vattenanläggningar, miljöledningssystem med mera.

§ 21 Årets kyrkogårdsförvaltning 2014.

Ordföranden rapporterade från arbetet med att utse årets kyrkogårdsförvaltning. Styrelsen ansåg att vinnande förvaltning tydligare borde få presentera sin verksamhet för sina kollegor.

§ 22 FSK stipendium 2014.

Katarina Evenseth informerade om att stipendiat är utsedd och kommer att tilldelas 15 000 kr i samband med Umeåkonferensen.

§ 23 Begravningsrådet.

Mats Larsson, som företräder SKKF i det nationella begravningsrådet, redovisade aktuella frågor. Rådet har tagit på sig uppdraget att vara vår bransch etiska råd dit man kan vända sig för att för att få vägledning i principiella frågor.

§ 24 Pågående utredningar begravningsverksamheten.

Ordföranden och sekreteraren gavs i uppdrag att besvara remissen av den statliga utredningen SOU 2013:82: ”Begravning –återvinning av metaller, nya begravningsmetoder-enhetlig begravningsavgift”.

§ 25 Aktuella domslut.

Styrelsen diskuterade aktuella domslut kring tre frågor; gravstensflytt och iordningsställande (Lidingöfallet), delning av aska samt återbetalning av insatt kapital på gravskötselavtal.

§ 26 Begravningsverksamheten inom Svenska Kyrkan,

Frågan diskuterades översiktligt. Katarina Evenseth informerade om den speciella situationen i Göteborg.

§ 27 Krematoriefrågor.

Mats Larsson informerade om de stora skillnader som föreligger i landet på hur mycket Nox utsläpp som tillåts från krematorierna. SKKF avser att agera i frågan. Styrelsen informerade varandra om pågående ny – och ombyggnadsprojekt bl a i Visby, Borlänge, Stockholm, Jönköping etc.

§ 28 Landskapsingenjörsdagen 2014 Alnarp

Ordföranden rapporterade från detta samarrangemang med SKKF som mött stort intresse bland Alnarps studenter för vår bransch.

§ 29 Gravstenssäkerhet - CGK.

Ingemar Petersson informerade om att justeringar har skett i anvisningarna kring gravstenssäkerhet och att de kommer att kompletteras för gravstenar över 150 cm.

§ 30 Studieresa tillsammans med SKKF.

Ordföranden informerade om planerad resa till Norra Italien september 2015.

§ 31 SKKF:s branschmöte.

Ordföranden representerade föreningen vid detta branschmöte i januari som samlar såväl begravningsbyråer, branschorganisationer, kyrkliga och kommunala huvudmän, landsting, personalrepresentanter etc. Protokoll från mötet biläggs detta protokoll.

§ 32 Design och gestaltning, utlysta tävlingar.

Ordföranden informerade om designtävlingen ”Måste en gravsten vara av sten” som SKAO håller i. Formuleringar i inbjudan hade mött viss kritik från stenindustrin.

SKKF i samarbete med SLU Alnarp ”Design för kvarter på begravningsplats” som förutsättning gäller gravsättningar av en ny typ av förgänglig askurna som också inkluderar en påse mull, växtnäring och frö till ett träd.

§ 33 Nya begängelseformer.

Styrelsen konstaterade att antalet avlidna som under flera år förvarats i frys i avvaktan på promession minskat och är nu 5-6 st i landet. Ytterligare tvångsbegravningar är att vänta.

§ 34 Rapport från arbetsgrupper och referenspersoner.

Ingemar Petersson och Mats Larsson informerade om asatroende som ev. söker särskilt gravkvarter i Stockholm på allmän begravningsplats.

§ 35 Övriga frågor

Mats Svensson utsågs att representera föreningen vid Kyrkokameral konferens i Karlstad i juni.

§ 36 Mötets avslutande

Ordföranden avslutade arbetskonferensen mötet och tackade deltagarna för engagemang och visat intresse.

Mats Larsson
Sekreterare

Malte Sahlgren
Ordförande

**Minnesanteckningar från branschmöte betr. krematorie- och
begravningsfrågor tisdagen den 28 januari 2014 i SKKF's lokaler vid
Sveavägen 116, Stockholm**

Närvarande:

Malte Sahlgren
Per-Olof Ohlsson
Ulf Lernéus
Katarina Evenseth
Karin Högseth
Staffan Lundstedt
Gunnel Blomgren
Ann-Britt Sörensen
Mats Larsson
Håkan Junfors
Torbjörn Samulesson
Jan Olov Andersson
Ronny Holm
Eva Årbrandt Johansson

1. Sammanträdets öppnande

Jan Olov Andersson hälsade alla välkomna till mötet.

2. Samverkansformer för begravningsverksamheten

Jan Olov rapporterade om att Svenska kyrkan beslutat om en ny utredning om samverkansformer i begravningsverksamheten. Utredningens direktiv antogs i november 2013, den ska vara genomförd 1 oktober 2014. Utredaren är ännu inte utsedd. Utredningen ska hantera frågor om behovet av samverkan, beakta enhetlig begravningsavgift m.m.

Deltagarna diskuterade Svenska kyrkans nya organisation utifrån begravningsverksamheten. Katarina redogjorde för att Göteborgs kyrkliga samfällighet verkar på dispens fram till och med sista december 2017. Malte meddelade att Malmö från och med årsskiftet är ett pastorat som består av sex församlingar med Anders Ekhem som ansvarig kyrkoherde och chef. Den nya organisationen har ännu inte påverkat begravningsverksamheten. Per-Olof framhöll att begravningsverksamheten i Sollentuna fungerar som tidigare.

I sammanhanget redogjordes för vilka som är ledamöter i den nya Kyrkostyrelsen.

3. Begravningsmetodutredningen

Eva redogjorde för utredningens förslag. Bl.a. miljömässiga skäl talar för att återvinning ska ske. Ersättningen för metallerna ska tillföras Allmänna arvsfonden. Vidare föreslås att

Länsstyrelsen i Västra Götaland förhandsprövar och att regeringen därefter beslutar om nya begravningsmetoder. Stockholm och Tranås föreslås implementera systemet med enhetlig begravningsavgift. Det nationella intresset överväger kommunens intressen.

Mötet diskuterade förslagen. Några frågeställningar bland annat gällande huvudmannens kostnader för hantering av metaller togs upp. Gunnel nämnde att Stockholms läns landsting (SLL) ska se över hanteringen av pacemaker. Vidare diskuterades om enhetlig begravningsavgift kommer att driva upp kostnaderna i begravningsverksamheten.

4. Vad händer med projektet säker identifiering

En rapport har nu färdigställts i projektet. Håkan redogjorde för rapporten som innefattar en probleminventering gällande huvudmännen för sjukvården och begravningsverksamheten och ett antal förslag innebärande säkrare hantering och registrering av uppgifter om avlidna. Av rapporten framgår att begravningsbyråerna bör certifieras i syfte att säkerställa ett korrekt handhavande av avlidna.

Gunnel nämnde att det i ett delbetänkande föreslås att överlämning av personuppgifter ska kunna ske mellan kommun och landsting. Ulf nämnde att Sveriges Begravningsbyråers förbund (SBF) i skrivelse till Socialdepartementet framhållit att det är önskvärt att begravningsbyråerna certifieras.

5. Begrepp i begravningsverksamheten

Ann-Britt redogjorde inledningsvis för Centrala Gravvårdskommitténs (CGK) seminarier och praktiska kurser i gravvårdssäkerhet. Ann-Britt nämnde vidare att en s.k. app för mobiltelefon borde tas fram för att registrera mätdata gällande kontroller av gravstenssäkerhet, någon kravspecifikation har dock inte tagits fram. Ann-Britt redogjorde vidare för en omorganisation vid SLU Alnarp har fått konsekvenser för kyrkogårdsnätverket. Nätverket kommer dock att verka i annan ordning.

Projektet Begrepp i begravningsverksamheten har nästa möte den 13 februari. Projektet strävar efter samsyn när det gäller i första hand begrepp om gravsättning. Projektet som omfattar i dagsläget inte fullt 90 begrepp ska vara klart i slutet av mars. Inom projektet förs ingående diskussioner bl.a. om begreppen askgravplats och askgravlund.

Beträffande den s.k. underhållsskulden redogjorde Ann-Britt för det projekt som pågår med kyrkogårdsförvaltningar och kommuner som deltagare. Ett seminarium har hållits i Uppsala och åtta examensarbeten som tar upp frågeställningar kring underhållsskulden har godkänts. Projektets slutrapport väntas i juni 2014.

Ann-Britt redogjorde för kursen omfattande 15 högskolepoäng i kyrkogårdsförvaltning. 49 studenter har antagits varav flera inte är programstudenter. Examination sker kontinuerligt. En temakurs för landskapsarkitekter avseende kyrkogårdar kommer att hållas med början i augusti 2015.

Projektet Den nutida begravningsplatsen – en materialisering av kulturella, sociala och individuella förändringsprocesser (CAMINE) som leds av professor Carola Wingren, SLU Alnarp fortskrider som planerat. Gunnar Cervén, doktorand, har en vetenskaplig artikel klar att skicka till ett förlag.

Mötet diskuterade frågeställningar kring utbildningar för kyrkogårdens personal. Staffan framhöll att bl.a. Säbyholms naturbruksgymnasium lagt ned sin trädgårdsutbildning. Flera mötesdeltagare framhöll att det är svårt att få utbildad personal till kyrkogårdarna.

6. Krisberedskap inom begravningsverksamheten

Eva redogjorde för MSBs regeringsuppdrag. I den delrapport som lämnades till regeringen i december 2013 benämns begravningsverksamheten som en samhällsviktig funktion. Målet är att all samhällsviktig verksamhet ska ha integrerat ett systematiskt säkerhetsarbete senast år 2020.

7. Riskanalys krematorieverksamheten

Claes-Anders Malmberg leder projektet som bl.a. ska ta fram en processbeskrivning av verksamheten, en brandskyddspolicy och göra en analys av arbetsmiljön på krematoriet. Projektet som ska vara klart i februari 2014 ska utmynna i en mall för riskanalys av krematorieverksamheten. Ett seminarium kommer att hållas den 9-10 april, projektet kommer även att redovisas vid årets rikskonferens i Jönköping.

I projektet tas även frågeställningen upp om att det ska vara två anställda som är närvarande i samband med att kistan sätts in i ugnen.

Malte redogjorde för Malmö kyrkogårdsförvaltnings inställning att det är begravningsbyrån som har ansvar för vad som läggs i kistan och därmed ska ersätta skada på ugnen som orsakats av att något olämpligt lagts däri. Eva framhöll att det inte generellt går att lägga ett sådant ansvar på begravningsbyråerna. Det är alltid omständigheterna i det enskilda ärendet som är avgörande för bedömningen om vem eller vilka som är ansvariga för en skada.

8. Begravningsclearing

Eva redogjorde för att Stefan Attefall i interpellationsdebatt i riksdagen framhållit att en översyn av systemet med clearing i begravningsverksamheten ska ses över. En PM har tagits fram av SKKF:s kansli som redogör för tillämpningsproblem med clearing och innehåller en analys av konsekvenserna vid ett eventuell borttagande av bestämmelserna om clearing.

9. SKKF:s utbildningsverksamhet

Ronny presenterade ett antal nya utbildningar 2013/14 såsom Alternativa utförandeformer, Medling ett seminarium våren 2014 och kursen trädetablering och uppbyggnadsbeskrivning. Nyheter för 2014 är att chefsutbildningen är under omarbetning, kursen Fastighetsunderhåll för begravningsverksamhetens byggnader, kursen Kyrkogårdsförvaltningens vinterväghållningsansvar. Vidare nämndes samverkan med CGK och yrkesbevis för krematoriearbetare.

SKKF rikskonferens i Jönköping den 19-20 maj presenterades.

10. Begravningsrådet

Jan Olov redogjorde för verksamheten. Bland annat arbetar Rådet med etiska frågor. Vidare har ett material där begravningsverksamheten presenteras tagits fram och delats ut till kommunernas krisberedskapssamordnare. Arkivprojektet har slutförts. Rådet har haft ett möte med SBF och Fonus. Frågan om balsamering ska utredas.

11. Mässa utställning/Vilorum Göteborg 2014

Mässan Vilorum kommer att hållas den 9-10 november 2014 i Göteborg. Den första dagen kommer mässan att vara inriktad mot allmänheten, följande dag är fackbesökare välkomna.

12. Övrigt

Promessas verksamhet diskuterades. Enligt uppgift är bolaget på obestånd. Ett antal avlidna troligen sex stycken ligger nedfrysta i avvaktan på promession.

Avgörandet i Kammarrätten i vilket delning av aska medgavs mellan Sverige och Schweiz utan att religiösa skäl förelåg har inte inneburit att länsstyrelserna fått in fler ärenden om tillstånd till delning. SKKFs kansli följer frågan.

Ärendet på Lidingö gällande om en vad som ska ingå i begreppet gravsättning har avgjorts i Kammarrätten. Domstolen finner att hanteringen av hällen ska anses ingå i begreppet gravsättning vilket innebär att tjänsten ska tillhandahållas utan extra kostnad. Lidingö församling har ännu inte avgjort om domen ska överklagas.

Frågan om vem som tillhandahåller anhöriga information om vad som sker med anledning av ett dödsfall togs upp. Per-Olof framhöll att SLL, SBF och Fonus har sådan information tillgänglig.

Jan Olov avslutade mötet med att bjuda in samtliga till nästa års branschmöte tisdagen den 27 januari 2015 kl. 10.00.

Eva Årbrandt Johansson

Till

FSKs arbetsmöte, mars 2014

Tyvär kan varken Helene Båtshake eller jag vara med på ert möte i år. Det beklagar vi, då vi alltid tyckt att det tillhör årets höjdpunkter. Vi får nöja oss med att lämna följande rapport om vad som blivit klart sedan förra mötet, vad som pågår och planer för framtiden. Plus lite funderingar.

Universitetskursen Kyrkogårdsförvaltning på 15 högskolepoäng fortsätter i vanlig ordning. Kursen har alltid "ägs" av Inst för landskapsplanering, förvaltning och planering eftersom Movium inte själv får anordna poängkurser. Movium har alltså haft den på "entreprenad". Kursen pågår just nu och har samlat ett 40-tal studenter. Ovanligt många från yrkeslivet och så naturligtvis programstudenter. Bland de yrkesarbetande kan nämnas en kvinnlig stenhuggare, en kyrkoherde, kyrkogårdschefer, lagbasar, byggnadsantikvarier, andra antikvarier, en som var trött på att vara arbetslös, m fl.

Helene Båtshake har överförts till kursens "ägare" - institutionen och är ansvarig för kursen. Jag hjälper till med föreläsningar, vilket även personer från Malmö kyrkogårdsförvaltning, länsstyrelsen, läns museet, stiftet, m fl gör. Vi examinerar vid varje kursträff. I kursen ingår studieresor till kyrkogårdar söder om Malmö (leds av Anna Andreasson) och till Danmark (leds av Helene och mig). Önskar någon följa med? Kontakt Helene eller mig.

Temakurs. Studenterna inom landskapsarkitekturprogrammet erbjuds under slutterminerna en temakurs på 30 högskolepoäng. Nu har vi hållit oss framme och med Carola Wingrens hjälp kommer förhoppningsvis (med största sannolikhet) temakurs hösten 2015 att heta Kyrkogård. Den ser vi mycket fram emot.

Helene och jag hade också arbetat fram några **ansökningar om medel** för olika kyrkogårdsrelaterade projekt, men dessa har fått läggas på is till följd av läget. Planen med dessa ansökningar var att garantera Helenes fortsatta anställning parallellt med Angelas så att Angela kunde få stöd under sin återgång till arbetsplatsen. Nu blev utgången en annan, men vi hoppas att Angela är frisk snart. Så hoppas vi få nytta av ansökningarna senare.

Movium. Även fortsättningsvis har Movium ansvar för kyrkogårdsfrågor. Det är viktigt för er att veta. Detta får vi finna ett bra sätt för att verkställa.

Movium partnerskap. Flera av era förvaltningar m fl är partners och det hoppas givetvis Movium att de fortsätter att vara. Fördelarna är

- Möjlighet att söka samfinansierade forskningsprojekt eller aktiviteter.

Movium. Även fortsättningsvis har Movium ansvar för kyrkogårdsfrågor. Det är viktigt för er att veta. Detta får vi finna ett bra sätt för att verkställa.

Movium partnerskap. Flera av era förvaltningar m fl är partners och det hoppas givetvis Movium att de fortsätter att vara. Fördelarna är

- Möjlighet att söka samfinansierade forskningsprojekt eller aktiviteter.
- Rabatt på Moviums egna kurser och konferenser
- Gratis deltagande i nätverksträffar. Icke medlemmar får betala 2 500 kr exkl. moms/person (t ex för den nätverksträff som handlar om Begravningsformens kulturella form i oktober).
- Partners får Movium Fakta, Tidskriften STAD eller Movium Plantarum
- Automatiskt med i Movium Rådgivning och får då Movium Direkt

Följaktligen missar de som väljer att inte fortsätta att vara partners ovanstående.

Kyrkogårdsnätverket, har ju varit livaktigt och viktigt för såväl er som Movium och SLU. Här kunde vi (SLU och Movium) få veta vad som behöver belysas i kyrkogårdsvärlden och ni få veta vad som pågår i universitetsvärlden o s v. Och inte minst ett värdefullt erfarenhetsutbyte. Nätverket ska leva vidare och kommer fortsättningsvis att "ägas" av de fyra branschorganisationerna; FSK, SKKF, SKAO och Sten. Ett första möte blir den 4 april i Malmö. Några märkbara förändringar blir det dock, förhoppningsvis till det bättre. Tanken är att erbjuda förvaltningar/församlingar att gå med i nätverket utan att vara partners i Movium partnerskap. De som så önskar kan ju prenumerera på Movium rådgivning (kostar ca 3 000:-) och på så sätt få Movium Direkt, likaså Plantarum, prenumeration på Movium Fakta m fl produkter som Movium erbjuder. Till detta kommer en summa till "ägarna" för att vara med i nätverket. Beloppet är inte bestämt.

Studentprojektet, där ni är intressenter har även samlat några examensarbeten, såväl avslutade som pågående. Sista februari räknade vi in 64 uppsatser, se nedan. Vi har dock legat lågt p g a omständigheterna kring Angela, men Helene kommer att dra igång projektet med full styrka. Vi har ett 40-tal uppslag till examensarbeten och ni är välkomna med nya önskemål.

Begrepp i begravningsverksamhet är inne på slutvarvet och består nu av ca 90 begrepp och inkluderar även några begrepp från krematorievärlden. I projektet arbetar två grupper; en liten "inre" grupp som diskuterar fram definitionerna och en större grupp som kommer med kritik och förslag till förbättringar och önskemål i övrigt. Lilla gruppen har haft tre möten och där emellan livlig mail-kontakt. Utgångspunkten har varit att det är bättre att ta diskussionen före än efter publiceringen, att alla har fått säga sitt, men det finns ibland motstridiga åsikter som vi dock övervunnit. Projektet tillkom då vi ansåg att den tidigare versionen, Begrepp i

Den slutliga produkten kommer att finnas i nätversion och det är intressenterna som bestämmer vilka hemsidor den ska ligga på. Intressenterna är: FSK, SKKF, SKAO, Sten, Movium, Fonus, SBR.

Projektet Underhållsskulden – är skuld till att varken Helene eller jag kan vara med er idag. Vi har tillsammans med Agneta Persson en workshop på temat. Detta är ett uppmärksammat projekt om ett stort problem som behöver belysas. Vi har detta projekt tillsammans med några kommuner. Jag arbetar på en slutrapport som ska vara klar 30 juni – detta år.

I projektet har vi haft ett seminarium, febr 2013 i Uppsala. Några möten och åtta studenter som skrivit examensarbeten.

I slutrapporten kommer, förutom Tobias Jönssons förstudie, även sammandrag av studentarbetena och redogörelse för Uppsalaseminarier att ingå. Rapporten avslutas med frågeställningar som önskas bearbetas, gärna i ett rejält forskningsprojekt (Formas). Hoppas att Anders Kristoffersson nappar på detta.

Examensarbetena har intresserat studenter även utanför SLU. Högskolan i Kristianstad, ekonomiprogrammet, Stockholms universitet, ekonomiprogrammet, Köpenhamns universitet, landskapsarkitektprogrammet. I detta sammanhang vill jag framhålla att några av examensarbetena är särskilt utmärkande för sin höga kvalitet och intressanta slutsatser: Elin Slettengren, Joakim Wallin och Sonia Mullai/ Marie Svensson.

Det var också tänkt att min slutrapport skulle referera svensk forskning på området. Men den handlar om maskiner, fastigheter och tekniska anläggningar. Inget om gröna miljöer och anläggningar.

Tävling: Gestaltning av urngravkvarter med speciella förutsättningar.

SKKF har tillsammans med SLU Alnarp öppnat en tävling om design av område för gravsättning av urna i förgängligt material med en behållare som innehåller en påse mull, en påse näring och en påse med frö/frön i. Detta kräver något speciellt av designen och administrationen. Alnarpsstudenter får ge design åt en tävlingsyta som ligger på Limhamns kyrkogård i Malmö. Tävlingen avslutas i samband med SKKFs rikskonferens.)

Gravvårdssäkerhet. Ett projekt i CGKs regi. Består av fyra dokument; Monteringsanvisningar, Utdrag ur monteringsanvisningar, Gravvårdssäkerhet 2012 och Instruktioner. Dokumenten har hittills uppdaterats kontinuerligt till följd av praxis, förbättrad läsbarhet m m. Dokumenten finns på flera hemsidor (utom Monteringsanvisningar som man får på begäran). När dessa dokument först blev klara, sattes implementeringen igång med Gravvårdsseminariet och Hands-On-kurser. Efter några lågmälda invändningar, förefaller det nu vara accepterat att en gravsten ska klara 35 kg tryck (vilket inte är påhittat) och detta kan vi inte göra avkall på.

förbättrad läsbarhet m m. Dokumenten finns på flera hemsidor (utom Monteringsanvisningar som man får på begäran). När dessa dokument först blev klara, sattes implementeringen igång med Gravvårdsseminariet och Hands-On-kurser. Efter några lågmälda invändningar, förefaller det nu vara accepterat att en gravsten ska klara 35 kg tryck (vilket inte är påhittat) och detta kan vi inte göra avkall på.

Movium Fakta, tidigare Gröna Fakta. Det är dags med ett Movium Fakta om kyrkogårdar. Har ni önskemål?

Hittills klara och rapporterade arbeten, samt internet-adress där de kan nås i sin helhet:

2014-02-28

Adolfsson, Sara	Ersättning av träd på begravningsplatsen: samspelet mellan lagar, myndigheter, organisationer och förvaltning	http://stud.epsilon.slu.se/4615/
Arnesson, Frida	Kyrkogården; begravningsplats eller rekreationsområde? En fallstudie av två kyrkogårdar i Växjö kommun	http://stud.epsilon.slu.se/2673/
Bilfeldt, Johanna	Askgravlundar och askgravplatser, gestaltning och form	http://stud.epsilon.slu.se/3900/
Billgren, Li	Kyrkogårdens förändringar	http://stud.epsilon.slu.se/4011/
Blomster, Mikla	Att använda dagvatten från begravningsplatser till bevattning	http://stud.epsilon.slu.se/4702/
Blomstergren, Felix	Kyrkoträdgård i Malmö	http://stud.epsilon.slu.se/2857/1/blomstergren_f_110620.pdf
Bolin, Ylva	En fredad plats : om kyrkogårdens och begravningsplatsens roll nu och i framtiden	http://stud.epsilon.slu.se/5781/
Borring, Karin	Förslag till utformning av befintlig naturmark, Norra kyrkogården i Kalmar.	http://stud.epsilon.slu.se/679/
Båtshake, Helene	Levande skyltar efter döden: informationstavlor vid begravningsplatser	http://stud.epsilon.slu.se/4818/
Cartbo, Frida	Och sen då? En studie av gestaltungsprinciper för framtida alternativa begravningsplatser	http://stud.epsilon.slu.se/4648/
Dahlgren, Elin	En studie om kyrkogårdens utplanteringsväxter	http://stud.epsilon.slu.se/1254/1/dahlgren_e_20100607.pdf
Dahlquist, Emma	Kyrkogårdsvandringar – ett modernt sätt att skapa mer intresse för kyrkogårdens rika kulturarv	http://stud.epsilon.slu.se/1931/1/dalquist_e_101025.pdf
Dafgård, Anna	Landskapsingenjör i en ledande befattning inom begravningsverksamheten	http://stud.epsilon.slu.se/3965/
Deutsch, Rebecca	Økonomisk bæredygtig landskapsarkitektur genom et	Kontakta projektledaren

	designforslag til Rungsted Plads på Nørrebro	
Engdahl, Mia	Underhållsplaner i kyrkogårdsförvaltning	http://stud.epsilon.slu.se/4614/
Engström, Erica	Kyrkogårdens trädkrans. Hur förnyas den?	http://stud.epsilon.slu.se/5361/
Fajerson, Lotta	Natursten i kyrkogårdsmiljö	http://stud.epsilon.slu.se/3232/
Gustafsson, Anna och Orwén, Maria	Hållbar design för gravplatser – en välplanerad gravplats med hållbara växter	http://stud.epsilon.slu.se/1060/1/orwen_m_100419.pdf
Hallgren, Ia	Att vila i naturen : gestaltungs-förslag för en askgravlund på Skogskyrkogården i Stockholm.	http://stud.epsilon.slu.se/3161/
Hallqvist, Jenny	GIS-verktyget inom kyrkogårdsverksamhet	http://stud.epsilon.slu.se/3001/1/Hallqvist_J_110702.pdf
Hansson, Emma	Kyrkogårdsrekreation: problem, möjligheter och utvecklingsområden	http://stud.epsilon.slu.se/5312/
Hedström, Anna	Underhållsskuld på kyrkogården – hur kan den påverka besökarens sorgearbete?	http://stud.epsilon.slu.se/5959/
Hidén, Cecilia	Gravskötsel – till vilket pris?	Projektarbete: Movium, kontakta projektledaren
Hjalmarsson, Hanna	Begravningsplatsen som offentligt rum – igår, idag och i framtiden	http://stud.epsilon.slu.se/2839/1/hjalmarsson_h_110617.pdf
Holm, Jenny	Behovet av alternativa begravningsplatser i Sverige	http://stud.epsilon.slu.se/4820/
Hulth, Hanna	Den mångkulturella begravningsplatsen : för utveckling av ett integrerat samhälle	http://stud.epsilon.slu.se/5743/
Höglund, Camilla	Besökare och turister på kyrkogården – synliggör och bevara vårt svenska kulturarv	http://stud.epsilon.slu.se/1635/1/Hoglund_C_100722.pdf
Isling, Klara	Hållbara begravningsplatser	http://stud.epsilon.slu.se/3361/1/Isling_K_111017.pdf
Ivarsson, Kristina	Skötselavtal eller sköta graven själv – vilka faktorer spelar roll?	http://stud.epsilon.slu.se/1121/1/ivarsson_k_100503.pdf
Jacobsén, Hanna	Kyrkogårdens hotade trädbestånd	http://stud.epsilon.slu.se/4701/
Johansson, Hanna	Uppfattningen om perenna gravplanteringar hos tre uppländska kyrkogårdsförvaltningar	http://stud.epsilon.slu.se/5851/
Johansson, Veronica	Askgravplatsen - ett gravskick i tiden	http://stud.epsilon.slu.se/5763/
Johnsen, Sabina	En plats att minnas	http://stud.epsilon.slu.se/3112/1/johnsen_s_110810.pdf
Josefsson, Joakim	Stadskyrkogårdar – socialt hållbar stadsutveckling	http://stud.epsilon.slu.se/3271/1/josefsson_j_110928.pdf
Kjellander, Katharina	Gestaltungs-förslag av gravplatser ur ett miljöperspektiv	http://stud.epsilon.slu.se/1058/1/kjellander_k_100422.pdf
Kristensen, Lilly (kandidatarbete)	Energianalys av gravstenstillverkning	http://stud.epsilon.slu.se/1731/1/l_kristensen_100828.pdf

Kristensen, Lilly och Majzlic, Ivan (magistersarbete)	Communication between Swedish public administrations and other organizations within the context of nature and culture conservation	http://stud.epsilon.slu.se/2647/1/kristensen_l_majzlic_i_110527.pdf
Kuckovic, Igor	Kyrkogårdsskötsel	http://stud.epsilon.slu.se/2961/1/kuckovic_i_110630.pdf
Malin Lundell	Överdekorerade gravplatser	http://stud.epsilon.slu.se/3936/
Löfgren, Maximilian	Ängen och kyrkogården: värderingar kring ängsmark utifrån ett förvaltningsperspektiv	http://stud.epsilon.slu.se/2901/1/lofgren_m_110622.pdf
Osman, Shila	Disclosure of Maintenance Backlog in the Annual Reports	Kontakta projektledaren
Nilsson, Nina	Stenmuren i odlingslandskapet – en attitydundersökning	http://stud.epsilon.slu.se/2694/1/nilsson_n_110601.pdf
Nilsson, Sanna	Återvinning av mänskliga reservdelar	Kontakta projektledaren
Nordin, Hanna	Vad händer med gravstenen på gravplatser när gravrätten sagts upp?	http://stud.epsilon.slu.se/2442/1/nordin_h_110407.pdf
Rading Heyman, Fanny	“Inte ens sista vilan varar för evigt” om återlämnade gravplatser genom en fallstudie på Östra Kyrkogården i Malmö	http://stud.epsilon.slu.se/5253/
Ramsauer, Nina	Särskilt skyddsvärda träd	http://www.movium.slu.se/student/dokument/NinaRamsauer.pdf
Richardsson, Ann	Kundnöjdhet och produktutveckling av gravskötsel	http://stud.epsilon.slu.se/966/1/richardsson_a_100329.pdf
Rosander, Charlotte	Svampsjukdomar på buxbom	Projektarbete, finns också som Gröna Fakta
Rosdahl, Lena	Förslag på sju olika träd som kan ersätta befintliga träd på kyrkogårdar	http://stud.epsilon.slu.se/1143/1/rosdahl_l_100507.pdf
Sandell, Angela	Kundens användning och framtids önskemål på begravningsplatsen	http://stud.epsilon.slu.se/946/1/sandell_a_100318.pdf
Sandell, Angela	Kyrkogården – en plats för de levande	http://stud.epsilon.slu.se/157/
Sandell, Angela	Begravningsplatsens potential som en meningsskapande och hälsofrämjande miljö	http://stud.epsilon.slu.se/4776/
Sandqvist, Hanna	Underhållsbehov och underhållskostnader på hårdgjorda ytor	http://stud.epsilon.slu.se/4187/
Slettengren, Elin	Vård och underhåll av kulturhistoriskt lagskyddade kyrkogårdar	http://stud.epsilon.slu.se/6159/
Sparretun, Erik	Förslag till utformning av befintlig naturmark, Norra kyrkogården i Kalmar.	http://stud.epsilon.slu.se/564/
Sundh, Johan	Grönytegräs	http://stud.epsilon.slu.se/1957/1/sundh_j_101025.pdf
Svensson, Marie och Mullai, Sonia	Nästa generations uppgift att städa upp efter vår?	Kontakta projektledaren

Svensson, Patrik	LOD på kyrkogårdar	Kontakta projektledaren
Söderberg, Jennie	Betesdjur på kyrkogård	http://stud.epsilon.slu.se/3937/
Tigerschiöld Rosengren, Charlott	Stort landskap på liten yta: gestaltungsförslag till en askgravplats	http://stud.epsilon.slu.se/4617/
Tomasdotter, Ylva	Den sista vilan : vad kännetecknar en rofylld begravningsplats?.	http://stud.epsilon.slu.se/142/
Wahlund, Frida	Kistbegravning – en miljörisk?	www.movium.slu.se fliken Studenter
Walle, Ellen Larsdotter	Gestaltungsförslag Utö	http://stud.epsilon.slu.se/2995/
Wallin, Joakim	Landskapsarkitekten och underhållsskulden	http://stud.epsilon.slu.se/5497/
Zuber, Julia	Designförslag för gravar ur ett miljöperspektiv	http://stud.epsilon.slu.se/3866/